

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

13–17. mart 2023.

Sektor za monetarne i devizne operacije
Odeljenje za devizne rezerve
Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Mart 2023.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 17. 3. 2023.	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	3.916,64	1,43%	-11,22%
Dow Jones Industrial	SAD	31.861,98	-0,15%	-7,59%
NASDAQ	SAD	11.630,51	4,41%	-14,57%
Dax 30	Nemačka	14.768,20	-4,28%	2,64%
CAC 40	Francuska	6.925,40	-4,09%	4,73%
FTSE 100	Velika Britanija	7.335,40	-5,33%	-0,68%
NIKKEI 225	Japan	27.333,79	-2,88%	2,55%
Shanghai Composite	Kina	3.250,55	0,63%	1,10%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

	Nivo prinosa	Promena u b.p.		
		1w	YoY	
Nemačka	2y	2,37%	-71,2	270,8
	10y	2,10%	-40,2	171,7
Francuska	2y	2,53%	-68,0	281,5
	10y	2,68%	-33,4	184,3
Španija	2y	2,70%	-59,4	268,4
	10y	3,22%	-31,7	189,7
Italija	2y	3,03%	-54,0	292,9
	10y	4,05%	-26,4	214,8
UK	2y	3,24%	-40,1	194,3
	10y	3,28%	-35,6	171,9
SAD	2y	3,84%	-74,7	192,8
	10y	3,43%	-26,9	126,1
Kanada	2y	3,54%	-41,8	165,2
	10y	2,78%	-21,3	59,5
Japan	2y	-0,08%	-5,1	-5,4
	10y	0,28%	-11,5	8,3

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na deviznom tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY			1w	YoY	
EUR/USD	1,0673	0,04%	-4,08%	USD/EUR	0,9370	-0,03%	4,25%
EUR/GBP	0,8759	-0,99%	3,67%	USD/GBP	0,8207	-1,03%	8,07%
EUR/CHF	0,9902	1,01%	-4,79%	USD/CHF	0,9279	0,99%	-0,74%
EUR/JPY	140,98	-1,93%	6,94%	USD/JPY	132,08	-1,97%	11,48%
EUR/CAD	1,4642	-0,53%	4,14%	USD/CAD	1,3719	-0,57%	8,56%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP			CHF		
	Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	2,40%	-0,1	298,0	4,55%	0,0	425,0	3,93%	-0,1	323,8	0,91%	-2,8	159,6
1M	2,65%	1,8	319,6	4,76%	-10,4	442,6	4,04%	-2,7	329,1	0,94%	-0,6	164,6
3M	2,75%	-22,8	324,3	4,85%	-26,6	430,4	4,12%	-10,3	319,6	0,94%	2,0	165,0
6M	3,06%	-39,0	345,7	4,75%	-64,3	388,1	4,20%	-23,8	292,9	0,69%	4,4	139,5
12M	3,38%	-57,3	359,6	4,51%	-104,6	318,2	4,22%	-44,5	254,3	0,11%	3,1	82,7

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti;

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za T2 (u %)
Evropska centralna banka	3,00*	0,50	16. 3. 2023.	4. 5. 2023.	3,25
Federalne rezerve SAD	4,75–5,00	0,25	22. 3. 2023.	3. 5. 2023.	5,00–5,25
Banka Engleske	4,25	0,25	23. 3. 2023.	11. 5. 2023.	4,50
Banka Kanade	4,50	0,25	25. 1. 2023.	12. 4. 2023.	4,50
Narodna banka Švajcarske	1,50	0,50	23. 3. 2023.	22. 6. 2023.	2,00

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 3,00%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je ojačao za 0,04% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1,0516 do 1,0760 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,0557 do 1,0738 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Početkom nedelje dolar je oslabio prema evru, ali i prema svim ostalim valutama, najpre zbog kolapsa Banke Silicijumske doline, što je uzrokovalo zabrinutost za stabilnost finansijskog sektora. To je dovelo do volatilnih kretanja prinosa državnih obveznica i njihovog drastičnog pada. Pored toga, učesnici na tržištu predviđaju usporavanje ili čak možda i zaustavljanje podizanja kamatnih stopa od strane FED-a na sledećem sastanku.

Dolar je u utorak blago ojačao prema evru, zbog podataka o stopi rasta potrošačkih cena u SAD, koji su pokazali da inflacija polako usporava, ali da je i dalje na visokom nivou i daleko iznad cilja od 2%. Snažan rast cena zabeležen je kod cena goriva na pumpama, troškova stanovanja, garderobe, usluga rekreacije, avio-prevoza, dok su smanjene cene polovnih automobila i medicinskih usluga.

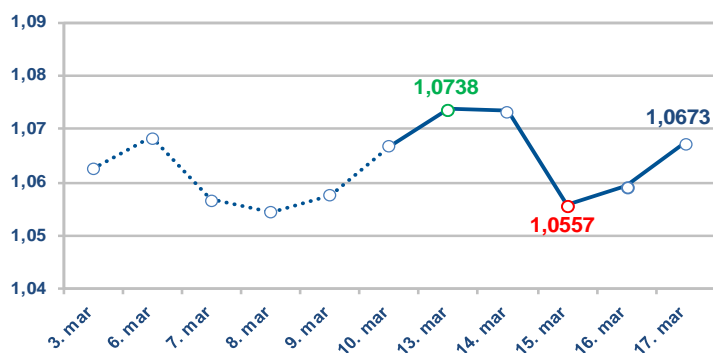
U izveštajnom periodu kurs EUR/USD ostao skoro nepromenjen, uz znatne dnevne oscilacije

Sredinom nedelje dolar je naglo ojačao prema evru, nakon što su akcije švajcarske banke *Credit Suisse* pale kada su otkrivene slabosti u finansijskim izveštajima, što je dovelo do kupovine dolara, kao valute sigurnog utočišta. Ova zabrinutost za *Credit Suisse* dovela je do najvećeg jednodnevnog pada evropskog bankarskog indeksa u poslednjih 13 meseci, kao i do pada prinosa na evropske i američke obveznice. Pored ovih novosti, usledili su i podaci o maloprodaji u SAD u februaru, koja je u skladu sa očekivanjima smanjena, nakon rasta u januaru. Takođe, značajan podatak su bile proizvođačke cene u SAD u februaru koje su smanjene za 0,1%, iako se očekivao rast od 0,3%, a nakon rasta od 0,7% u januaru, što ukazuje na slabljenje inflatornih pritisaka.

U četvrtak evro je ojačao prema dolaru, nakon što je na sastanku ECB-a doneta odluka o povećanju kamatnih stopa za 50 b.p. ECB očekuje da će inflacija ostati na visokom nivou u dužem vremenskom periodu, što je glavni razlog za ovo povećanje, dok će, zbog prisutne neizvesnosti, naredne odluke biti donete u zavisnosti od budućih podataka i procena kretanja inflacije. Revidirane su projekcije privrednog rasta naviše za 2023. godinu, najpre zbog pada cena energenata, dok su za 2024. i 2025. revidirane naniže zbog pooštavanja monetarne politike.

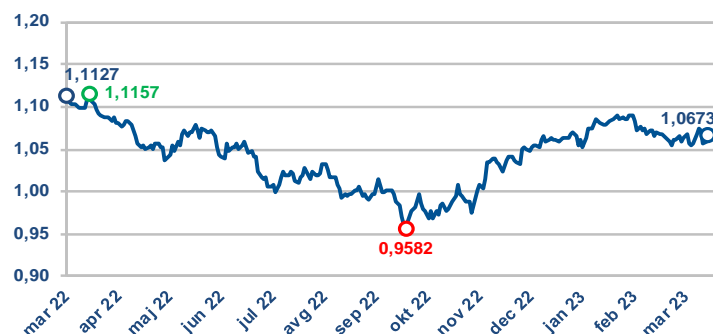
First Republic Bank se našla u problemu sa likvidnošću nakon snažnog odliva depozita, ali uspela je da pokrije sve pomoću prekonoćnih pozajmica najjačih svetskih banaka. Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD u nedelji koja se završila 11. marta bio je manji od očekivanja (192 hiljade u odnosu na 202 hiljade) i u odnosu na prethodnu nedelju (212 hiljada), što ukazuje na to da je tržište rada i dalje izuzetno snažno.

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

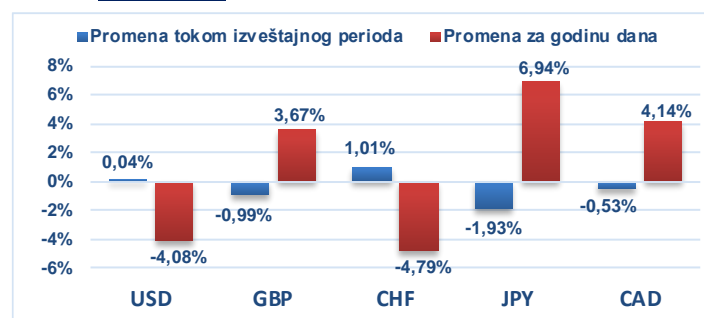
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

Izvor: Bloomberg.

U petak je dolar nastavio da slabi prema evru, pošto je dalji pad cena akcija banaka *Credit Suisse* i *First Republic Bank* uslovio porast zabrinutosti na tržištu od preliivanja problema i na druge banke u SAD (*contagion risk*), kao i moguće recesije zbog uticaja strože monetarne politike.

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,0673 američka dolara za evro.

Državne obveznice SAD

Tokom izveštajnog perioda prinosi državnih obveznica SAD znatno su opali duž cele krive prinosa. Prinos dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 75 b.p. (na 3,84%), što je najveći nedeljni pad od oktobra 1987, dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za oko 27 b.p. (na 3,43%).

Na kretanje prinosa tokom nedelje najviše je uticala zabrinutost za stabilnost bankarskog sektora, zbog problema sa pojedinim poslovnim bankama u SAD (najpre kolapsa Banke Silicijumske doline). Prinos američke dvogodišnje obveznice od sredine prethodne nedelje opao je za oko 120 b.p. Pored toga, objavljeni podaci su pokazali da su inflatorni pritisci u SAD ostali vrlo snažni i početkom ove godine, da su stope ukupne i bazne inflacije samo neznatno smanjene u odnosu na prethodni mesec i da su i dalje daleko od ciljanog nivoa, kao i da je tržište rada i dalje snažno.

Stopa rasta potrošačkih cena u SAD (*CPI – Consumer Price Index*) u februaru je bila 6,0% što je bilo u skladu sa očekivanjima, a nešto niže u odnosu na januar (6,4%). **Mesečna stopa inflacije** od 0,4% takođe je bila u skladu sa očekivanjima i nešto ispod stope u januaru (0,5%). Godišnja stopa bazne inflacije, koja isključuje volatilne kategorije hrane i energenata, iznosila je 5,5%, što je u skladu sa očekivanjima, nakon 5,6% u januaru, dok je mesečna stopa bila 0,5% i bila je iznad očekivanja i viša nego u prethodnom mesecu (0,4%). Najznačajniji mesečni rast zabeležen je kod cena goriva na pumpama (1,0%, nakon rasta od 2,4% u prethodnom mesecu), kao i kod troškova stanovanja (0,8%), koji imaju ubedljivo najveće učešće u ukupnoj inflaciji (preko trećine). Pored toga, zabeležen je snažan rast cena garderobe (0,8%), usluga rekreacije (0,9%) i cena avio-prevoza (6,4%), dok je do najvećeg pada cena došlo kod polovnih automobila (-2,8%, pad se beleži šest meseci zaredom) i medicinskih usluga (-0,5%).

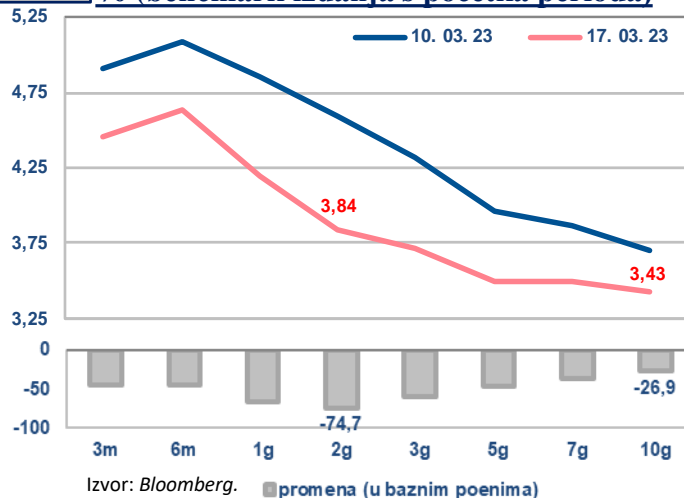
Problemi u bankarskom sektoru usloveli znatan pad stopa prinosa, a inflatorni pritisci ostali vrlo snažni

Indeks poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena, prema preliminarnoj proceni za mart, smanjen je na 63,4 sa 67,0 u februaru i bio je ispod očekivanja (67,0). Vrednost ovog pokazatelja dostigla je najviši nivo od januara prošle godine. Komponenta koja se odnosi na procenu trenutne situacije smanjena je na 66,4, sa 70,7 u februaru (očekivano 70,5), dok je komponenta očekivanja smanjena na 61,5, sa 64,7, a očekivao se blagi rast (64,8). Očekivanja inflacije u narednoj godini dana smanjena su na 3,8%, nakon 4,1% u februaru, što je bio najniži nivo od aprila 2021. godine, dok su očekivanja inflacije u dužem roku – narednih pet do deset godina smanjena sa 2,9% na 2,8%, što je najniži nivo u poslednjih šest meseci. Objavljeni podaci ukazuju na pogoršanje sentimenta kod potrošača usled visoke inflacije koja smanjuje realnu kupovnu moć, kao i izuzetno jako tržište rada.

Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD tokom nedelje koja se završila 11. marta smanjen je na 192 hiljade, sa 212 hiljada u prethodnoj nedelji, i bio je manji od očekivanja (202 hiljade). Nedeljni pad od 20 hiljada bio je najveći od jula prethodne godine, usled snažnog smanjenja prijava u državama Njujork i Kalifornija. Broj nezaposlenih koji se kontinuirano prijavljuju za pomoć u prethodnoj nedelji (do 4. marta) takođe je smanjen, na 1,68 mln, sa 1,71 mln. Ovi podaci ukazuju na to da je tržište rada i dalje izuzetno snažno, ali se u narednim mesecima može očekivati porast broja nezaposlenih, najviše u tehnološkom i finansijskom sektoru.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.10

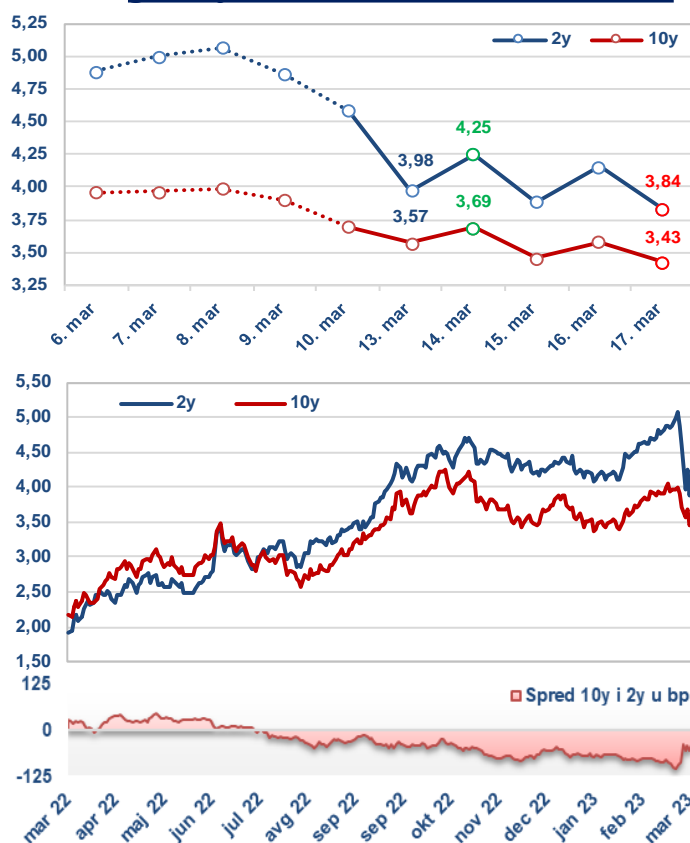
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa rasta potrošačkih cena, G/G	Feb.	6,0%	6,0%	6,4%
Indeks poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena, preliminarno	Mart	67,0	63,4	67,0
Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti, u hiljadama	11. mart	205	192	212

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica snažno su opali duž cele krive prinosa (osim na najkraćem delu). Prinos nemačke dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 71 b.p., na 2,37%, dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za oko 40 b.p., na 2,10%, što je najveći nedeljni pad od 1987. godine.

Stopa prinosa snažno je opala tokom nedelje usled zabrinutosti za stabilnost globalnog bankarskog sistema nakon kolapsa Banke Silicijumske doline, a zatim i pada cena akcija banke *Credit Suisse*, što je nateralo investitore da pohrle u sigurnije klase aktive i smanje očekivanja povećanja kamatnih stopa ECB-a. Prinosi na državne obveznice zemalja zone evra porasli su u četvrtak nakon što je ECB podigla kamatne stope za 50 b.p., ali su investitori zadržali očekivanja da će ECB usporiti monetarno zaoštavanje dok procenjuje rizike finansijske stabilnosti. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice u sredu je pao za oko 50 b.p., što je najveći dnevni pad od 1995, nakon pada od oko 40 b.p. u ponedeljak. Od 9. marta prinos nemačke dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 100 b.p., dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za oko 60 b.p. Tržišna očekivanja budućeg rasta kamatnih stopa drastično su smanjena i nakon ovog povećanja od 50 b.p., novo povećanje (od 25 b.p.) ne vrednuje se u potpunosti.

ECB je donela odluku o povećanju osnovnih kamatnih stopa za 50 b.p., čime su stope kumulativno povećane za 350 b.p. od jula 2022, kada je započet ciklus pooštavanja monetarne politike. Kamatna stopa na depozitne olakšice, kamatna stopa na glavne operacije refinansiranja i kamatna stopa na kreditne olakšice iznose 3,00%, 3,50% i 3,75%, respektivno. Od početka marta sredstva od dospeća instrumenata kupljenih u okviru programa *APP* ne reinvestiraju se u potpunosti, već su umanjena za 15 mlrd mesečno do kraja drugog tromesečja 2023. HoV u okviru programa *PEPP* reinvestiraće se najmanje do kraja 2024. godine.

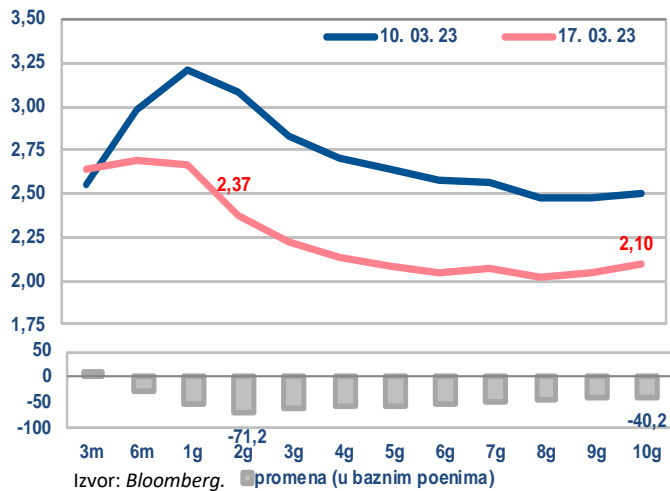
Snažan pad prinosa tokom nedelje usled zabrinutosti za stabilnost globalnog bankarskog sistema; ECB ponovo povećala kamatne stope za 50 b.p.

U saopštenju sa sastanka navodi se da ECB očekuje da inflacija ostane na visokom nivou u dužem vremenskom periodu, što je ključni razlog za novo povećanje kamatnih stopa. Ipak, rastuća neizvesnost pojačava značaj pristupa da će se buduće odluke donositi u zavisnosti od pristiglih podataka, odnosno procene izgleda inflacije (*data dependent*). ECB navodi da pažljivo prati trenutne tržišne tenzije i spremna je da reaguje, ako bude potrebno, radi očuvanja stabilnosti cena i finansijske stabilnosti.

Novе makroekonomske projekcije završene su početkom marta, pre nedavnih tenzija na finansijskom tržištu, koje impliciraju dodatnu neizvesnost oko procena inflacije i privrednog rasta. Ukupna inflacija revidirana je naniže, uglavnom zbog manjeg doprinosa cena energije nego što se ranije očekivalo. Bazni inflatorni pritisci ostaju jaki i nastavili su da rastu u februaru, a ECB očekuje da bazna inflacija bude iznad decembarских projekcija za 2023, kao i da nakon toga počne da se smanjuje. Projekcije privrednog rasta u 2023. revidirane su naviše u odnosu na decembarски izveštaj kao rezultat pada cena energenata, ali i veće otpornosti privrede na izazovno međunarodno okruženje, dok su za naredne dve godine projekcije smanjene zbog pooštavanja monetarne politike.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.13

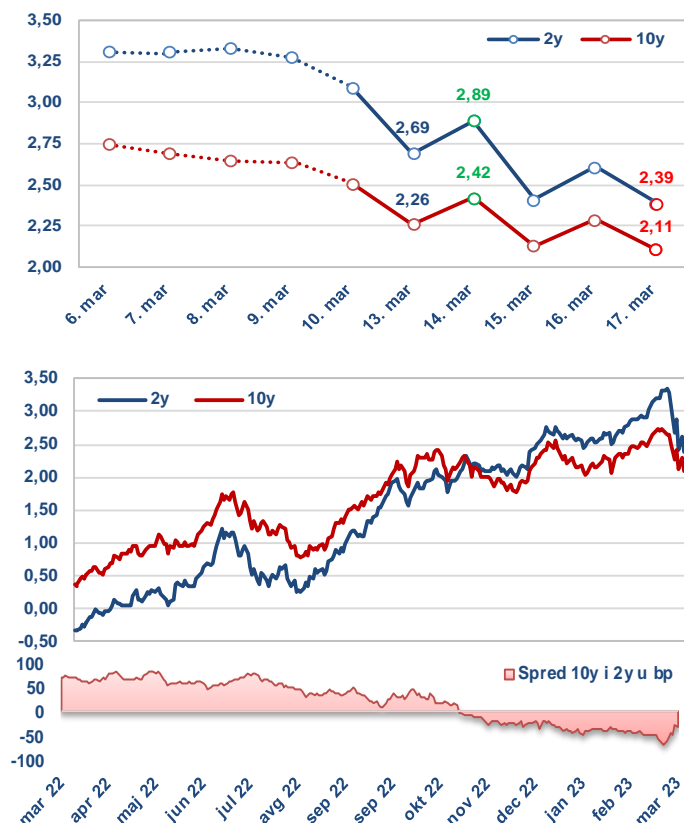
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa inflacije, G/G, zona evra, finalno	Feb	8,5%	8,5%	8,6%
Stopa inflacije, M/M, zona evra, finalno	Jan	0,8%	0,8%	0,8%
Industrijska proizvodnja, M/M, zona evra	Jan	0,3%	0,7%	-1,3%

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

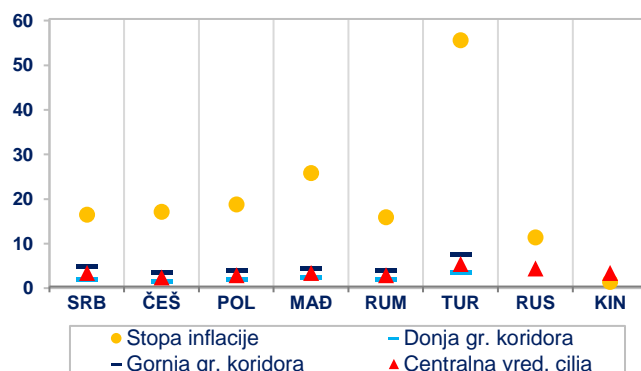
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (T2, %)*
Srbija (NBS)	5,75	0,25	9. 3. 2023.	6. 4. 2023.	-
Češka (CNB)	7,00	1,25	22. 6. 2022.	29. 3. 2023.	6,95
Poljska (NBP)	6,75	0,25	7. 9. 2022.	5. 4. 2023.	6,75
Mađarska (MNB)	13,00	1,25	27. 9. 2022.	28. 3. 2023.	13,00
Rumunija (NBR)	7,00	0,25	10. 1. 2023.	4. 4. 2023.	7,00
Turska (CBRT)	8,50	-0,50	23. 2. 2023.	23. 3. 2023.	-
Rusija (CBR)	7,50	-0,50	16. 9. 2022.	28. 4. 2023.	-
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23. 10. 2015.	n/a	4,30

Izvor: Bloomberg / *T2 2023. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg i sajtovi centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Rusije je na sastanku održanom 17. marta zadržala referentnu stopu na nepromenjenom nivou od 7,5%, što je u skladu sa očekivanjima tržišnih učesnika. Ovo je četvrti uzastopni sastanak na kome je referentna stopa zadržana na nepromenjenom nivou. Projekcija stope inflacije ostala je nepromenjena i iznosi 5–7% YoY za 2023. godinu, pri čemu u 2024. godini očekuju njeno vraćanje na nivo od oko 4% YoY. Predstavnici Banke istakli su da je veća verovatnoća da ove godine donesu odluku o smanjenju referentne stope nego o povećanju.

Centralna banka Kine je 17. marta objavila odluku o smanjenju stope obavezne rezerve (Reserve Requirement Ratio – RRR), koja će stupiti na snagu 27. marta (prethodno smanjenje bilo je u novembru 2022). Stopa obavezne rezerve će biti smanjena za 25 b.p. za sve finansijske institucije, osim za one za koje važi najniži nivo pomenutog racija (5%). Nakon ovog smanjenja, prosečna ponderisana stopa obavezne rezerve u bankarskom sistemu iznosi 7,6%. Obezbeđenje likvidnosti putem smanjenja stope ima za cilj da podrži stabilan kreditni rast u budućnosti, da održi zamah ekonomskog oporavka, kao i da izbegne naglo usporavanje kreditne aktivnosti.

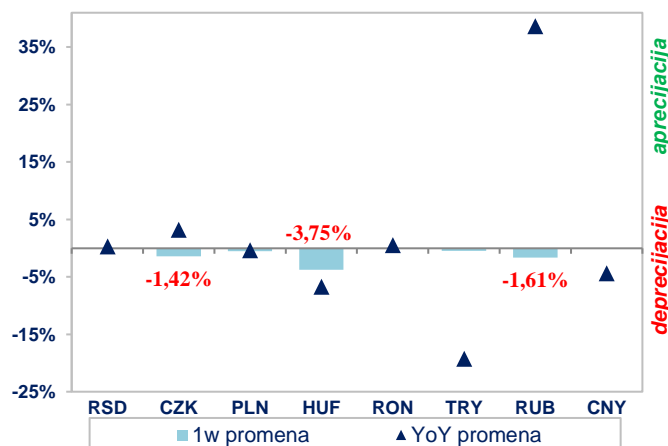
Stopa inflacije u Rumuniji za februar iznosi 15,5% YoY, što je iznad očekivanja tržišnih učesnika od 15,3% YoY, kao i iznad nivoa iz januara (15,1% YoY). Na mesečnom nivou cene su zabeležile rast od 1,0% MoM. Cene hrane zabeležile su znatan rast od 22,4% YoY (1,9% MoM).

Stopa inflacije u Poljskoj za februar iznosila je 18,4% YoY (1,2% MoM), što je blago ispod očekivanja tržišnih učesnika 18,5% YoY, ali iznad podatka iz januara kada je iznosila 16,6% YoY. Cene hrane i bezalkoholnih pića zabeležile su rast od 24% YoY (1,8% MoM), dok su cene transporta porasle za 23,7% YoY (1,1% MoM). Bazna inflacija u Poljskoj u februaru je iznosila 12,0% YoY (1,3% MoM), što je iznad nivoa iz januara od 11,7% YoY, kao i blago iznad očekivanja analitičara od 11,9% YoY.

Stopa inflacije u Rusiji u februaru je zabeležila nivo od 11,0% YoY, što je ispod nivoa iz januara od 11,8% YoY, kao i ispod očekivanja analitičara od 11,1% YoY. Na mesečnom nivou zabeležen je rast cena od 0,5% MoM. Bazna inflacija iznosila je 12,7% YoY, što je takođe ispod nivoa iz januara (13,7% YoY).

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (približna ročnost: deset godina)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	6,600	-33,0	135,0
Češka (2032)	4,428	-32,8	91,2
Poljska (2032)	5,975	-12,2	127,7
Mađarska (2032)	8,679	4,2	289,9
Rumunija (2032)	7,382	-3,1	129,7
Turska (2031)	11,100	-27,0	-1372,0
Rusija (2031)	15,985*	616,5	925,5
Kina (2032)	2,870	-0,9	7,5

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters) i Srbiju (podaci iz sekundarnog trgovanja).

* Podatak od 25. 2. 2022. (poslednji raspoloživi podatak pre zabrane trgovanja državnim HoV Rusije).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izvještajnog perioda cena zlata je zabeležila rast od 5,83% i kretala se u rasponu od 1.906,84 do 1.973,00 američkih dolara po finoj unci zlata (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

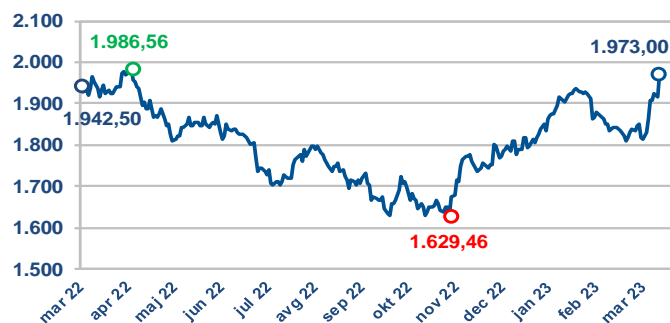
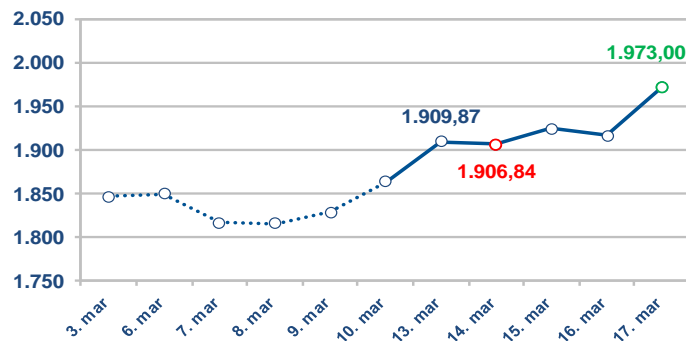
Na rast cene zlata uticali su: povećana tražnja za zlatom kao aktivom sigurnog utočišta, nakon vesti o kolapsu Banke Silicijumske doline; oštar pad stopa prinosa i slabljenje vrednosti dolara; očekivanja da će FED ublažiti agresivno povećanje nivoa kamatnih stopa, kao i vest o padu cena akcija banke *Credit Suisse*, što je dodatno uticalo na povećanje cene fjučersa na isporuke zlata u aprilu na berzi *Comex*, zbog straha od mogućnosti preliivanja bankarske krize na globalnu ekonomiju.

Cena zlata porasla za 5,83% i na kraju izvještajnog perioda iznosila 1.973,00 dolara po unci

Na ograničenje rasta cene zlata uticali su: obezbeđeni paket za spasavanje *First Republic Bank*, za koji su najveće banke u SAD pristale da izdvoje oko 30 mlrd dolara radi zaustavljanja deponenata koji su počeli da odlaze iz pojedinih banaka, što je pretilo da znatno uzdrma finansijski sistem SAD (*J.P. Morgan*, *BofA*, *Citi* i *Wells Fargo* izdvojiće po 5 mlrd dolara, dok će *Goldman Sachs* i *Morgan Stanley* dati po 2,5 mlrd dolara), kao i saopštenje centralne banke Švajcarske da će pomoći banci *Credit Suisse* ako bude potrebe, što je znatno uticalo na smanjenje tražnje za zlatom i drugim finansijskim instrumentima koji predstavljaju sigurno utočište.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izvještajnog perioda zabeležen je pad cene nafte tipa *brent* od 12,77%, koja se kretala u rasponu od 71,87 do 80,43 američka dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

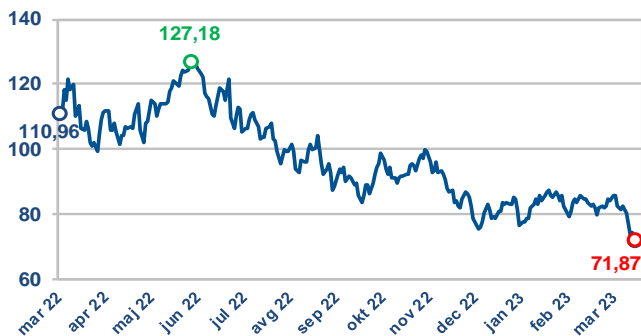
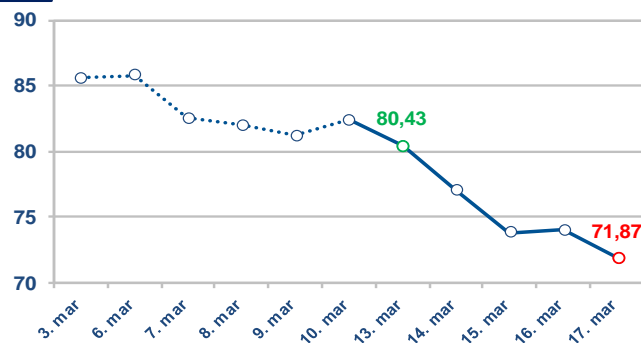
Na pad cene nafte u posmatranom periodu uticali su: strah od recesije i zabrinutost za globalni privredni rast; bankrot dve američke banke i strah od nove finansijske krize koja bi mogla znatno smanjiti buduću tražnju za naftom; nesigurnost nakon vesti o finansijskim problemima banke *Credit Suisse*; očekivanja da će *OPEC+* sačekati da se smiri stanje na finansijskom tržištu pre odluke kako da reaguje na pad cene nafte i nivo proizvodnje, kao i vest o postizanju sporazuma između Irana i Saudijske Arabije (uz posredovanje Kine) kojim je povećana šansa da se na tržištu nađe veća ponuda iranske nafte.

Cena nafte zabeležila pad od 12,77% i na kraju posmatranog perioda iznosila 71,87 dolara po barelu

Na ograničenje daljeg pada cene nafte uticali su: rast tražnje za ruskom naftom u Indiji i Kini; prognoze *OPEC*-a da će svetska tražnja nafte porasti u 2023. godini; blokada pojedinih rafinerija u Francuskoj zbog štrajkova; usporen priliv nafte iz SAD ka EU s ciljem zamene nedostatka ruske nafte; najava štrajkova vozača cisterni u SAD krajem marta, za koje sindikati izjavljuju da će znatno uticati na smanjenje isporuka goriva ka lancu benzinskih stanica, kao i smanjenje broja operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije *Baker Hughes*.

3.2

Cena nafte tipa *brent* (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.